

NOTA DE PREMSA

comunicacio@iphes.cat

www.iphes.cat

Finalitza una campanya d'excavació "màgica" a Orce amb nombroses restes arqueològiques de 1,5 milions d'anys

Els treballs s'han realitzat als jaciments de Fuente Nueva 3, Barranco León i Venta Micena i els resultats ajudaran a entendre el primer poblament del continent europeu

Tarragona, 27 de juliol de 2023. Entre el 19 de juny i el 9 de juliol s'ha dut a terme una nova campanya d'excavacions als jaciments de la "Cuenca de Orce". Els resultats han estat presentats aquest matí a mans de les autoritats i del personal investigador. El ProjectORCE, liderat pel professor Juan Manuel Jiménez de la Universidad de Granada, està aprovat i finançat per la Junta de Andalucía.

Durant aquesta campanya hi han participat un total de 60 persones entre investigadors/es i estudiants de diverses universitats i centres de recerca nacionals i internacionals.

L'IPHES-CERCA, a través de la investigadora Deborah Barsky, dirigeix els treballs d'excavació al jaciment de Fuente Nueva 3. Alhora, Barsky és la responsable de l'estudi de la indústria lítica tant de Fuente Nueva 3 com del jaciment de Barranco León.

Els treballs que s'han dut a terme s'han concentrat als tres jaciments més coneguts i importants de la Conca: Fuente Nueva 3, jaciment en el qual s'ha recuperat l'esquelet d'un gran mamut mascle; **Barranco León**, on es va recuperar la dent humana més antiga d'Europa occidental i, finalment, al jaciment de **Venta Micena**, concretament a l'anomenat "corte 4".

Segons paraules del propi Jiménez, "globalment, la campanya d'aquest 2023 ha sigut tot un èxit, tant per les troballes com per les activitats de divulgació dutes a terme". I afegeix: "La indústria lítica tallada així com els fòssils d'animals extingits recuperats són d'una qualitat i quantitat excel·lent".

TROBALLES MÉS DESTACADES DE CADA JACIMENT

Fuente Nueva 3

Vista general del jaciment de Fuente Nueva 3. Foto: Carlos Aliagas

Sens dubte, el jaciment de Fuente Nueva 3 és el que ha aportat els resultats més destacats d'aquesta campanya a Orce. **Segons la Deborah Barsky**, investigadora de l'IPHES-CERCA i professora de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i directora de l'excavació al jaciment de Fuente Nueva 3 **"ha estat un any màgic"**. Una de les evidències arqueològiques més destacades ha estat el **primer esferoide trobat en aquest jaciment**. Pel que fa a aquest descobriment, cal ressaltar que es tracta d'un tipus d'utensili fabricat en calcària i **extremadament rar a Europa**. La seva forma arrodonida, gairebé perfecta, és fruit de l'extracció de delicades ascles fins a aconseguir una "bola facetada". La producció dels esferoides és molt complexa i denota unes capacitats cognitives i psicomotrius molt desenvolupades per part dels homínins d'Orce.

Treballs d'excavació a Fuente Nueva 3. Foto: Susana Girón

Esferoide recuperat al jaciment de Fuente Nueva 3. Foto: ProjectORCE

D'altra banda, ha aparegut una mandíbula juvenil d'un rinoceront extint (*Stephanorhinus etruscus*) en un estat de conservació excepcional i amb pràcticament tota la seva dentició. A més, s'ha extret un crani gairebé complet d'un cavall de grans dimensions (*Equus suessenbornensis*) que, a falta d'un estudi més detallat, sembla ser que podria ser la primera troballa d'aquest tipus al món. Finalment, destaca una quadrícula, situada molt a prop dels ullals del gran mamut conegut com el *Tità del Plistocè*, en què s'han exhumat restes de vint animals diferents, acompanyats d'un variat conjunt d'eines lítiques tallades en sílex i calcària pels primers habitants del continent europeu.

Treballs de restauració de la mandíbula de rinoceront recuperada al jaciment de Fuente Nueva 3.
Foto: ProjectORCE

Barranco León

Vista general del jaciment de Barranco León Foto: Carlos Aliagas

L'excavació al jaciment del Barranco León s'ha focalitzat al mur meridional del jaciment, una de les parts més riques amb material arqueopaleontològic. Les troballes han estat múltiples destacant **60 peces d'indústria lítica** entre les quals hi ha un percutor de calcària, amb què els hominins d'Orce **fa 1,5 milions** van tallar els blocs de pedra que es van acumular en aquesta zona del jaciment, i dues eines de sílex retocades. La recuperació d'aquest darrer parell d'estris de sílex és especialment rellevant perquè indica un alt grau de complexitat per part dels nostres avantpassats més remots.

Percutor de calcària del jaciment de Barranco León. Foto: ProjectORCE

Ascla retocada recuperada al jaciment de Barranco León. Foto: Susana Girón

Juntament amb les eines lítiques, al jaciment de Barranco León s'han recuperat també restes de fauna amb marques corresponents a mossegades de carnívor. Aquestes dues evidències, permetran als investigadors, aprofundir en el coneixement de les possibles interaccions entre els carnívors i els homínins.

Segons José Solano, investigador de la UGR i director de l'excavació, la preparació de noves àrees d'excavació del jaciment fa preveure uns resultats molt prometedors de cara a les properes campanyes.

Venta Micena

Vista general del jaciment de Venta Micena León Foto: Susana Girón

Vista general del jaciment de Venta Micena. Foto: Carlos Aliagas

Al tall 4 d'aquesta mítica localitat, l'equip, liderat per José Yravedra (Universidad Complutense de Madrid) i Juan Manuel Jiménez Arenas (UGR), ha treballat, en primer lloc, per extreure el màxim de fòssils de la **gran acumulació ubicada a la "cantonada sud-est" del jaciment**. S'ha tractat d'una tasca extremadament complexa, ja que els ossos i les dents s'imbriquen laberínticament. En aquest sentit, cal destacar les feines executades per l'equip de restauració dirigit per Eva Montilla (UGR). Han aparegut sobretot restes d'una espècie extinta de cavall (*Equus altidens*): pelvis, mandíbules, extremitats, vèrtebres,...; alguns ossos rosegats pels carnívors que van habitar aquestes terres fa 1,6 milions d'anys. Altres fòssils són un calcani d'un cérvol gegant (*Praemegaceros*), una part superior de crani d'un càprid (*Hemitragus albus*) que, preliminarment, es pot considerar un mascle per la seva gran mida, i una primera vèrtebra cervical (atles) d'un bisó (*Bison*).

Acumulació de restes fòssils al jaciment de Venta Micena Foto: Carlos Aliagas

Per a més informació:

comunicacio@iphes.cat

telf. 616767864 (Gerard)